

رنگ‌شناسی و آموزش مؤثر آن

سعید آقایی

هنرآموز گرافیک هنرستان رضوان

اشاره

آنچه در جریان آموزش عمیق کلاسی می‌گذرد از ارزش ویژه برخوردار است. معلمان مشتاق و دلبسته تدریس، متناسب با شرایط و حال و هوای کلاس، از روش‌های کارآمدی بهره می‌گیرند. موضوع رنگ و رنگ‌شناسی در هنرهای تجسمی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. هرچه دبیران هنر از روش‌ها و تکنیک‌های مؤثرتری در انتقال ظرفیت بصری رنگ‌ها بهره‌گیرند، سواد هنری فراگیرندگان بیشتر افزایش می‌یابد. تلفیق تجربه و دانش در فرایند تدریس بسیار راهگشاست. روایت یکی از همکاران هنر در انتقال مفاهیم رنگ‌شناسی خواندنی است. بر این اساس رشد آموزش هنر آمادگی انعکاس و انتشار تجربیات آموزشی همکاران را دارد.

همچنین در نظر گرفتن تمرین مربوطه در منزل، بعد از تدریس هر مفهوم درسی برایشان یک تمرین در کارگاه در نظر بگیرم تا خودم شاهد روند انجام کار آن‌ها باشم و ایرادهایشان را تک‌به‌تک بررسی کنم. تمرین منزل را هم صرفاً برای به‌دست آوردن تجربه بیشتر و تکرار مبحث انجام دهند. بعد از انجام این روش، هم از نظر بررسی تمرینات و منظور کردن نمره‌ها راحت‌تر بودم و هم پیشرفت کاری بچه‌ها را مشاهده کردم. هنرجویان نیز رضایت داشتند؛ زیرا تمرین زیادی به منزل نمی‌بردند و مشکلات ریز و درشت خود را هم زیر نظر من متوجه می‌شدند. از طرف دیگر، کار یکدیگر را می‌دیدند و نوعی رقابت بین آن‌ها به‌وجود می‌آمد و انگیزه مطالعه و انجام کار عملی سرکلاس برای آن‌ها بیشتر می‌شد. نکته بسیار مهم این بود که کارهایشان برای شب امتحان جمع نمی‌شد؛ زیرا انجام تمرین‌های گسترده، مهم و حساس رنگ (که احتیاج به صرف دقت و وقت و همین‌طور نور طبیعی دارند)، طی یک یا دو شب تقریباً غیرممکن است.

همواره برایم این دغدغه وجود داشت که چگونه از طریق ارزشیابی مستمر در درس‌های کارگاهی گرافیک، از جمله رنگ‌شناسی، تأثیر لازم را بر بچه‌ها بگذارم؛ به‌گونه‌ای که افزایش و ارتقای سطح دانش رنگ‌شناسی و همچنین نمره هنرجویان شوم. سال‌ها با این موضوع درگیر بودم. در عین حال طی چند سال تدریس واحد رنگ‌شناسی حس می‌کردم که تعدادی از هنرجویان بعضی از مفاهیم را به‌درستی متوجه نمی‌شوند و یا دست‌کم در انجام تمرینات آن دچار مشکل می‌شوند. از آنجا که تمرینات رنگ می‌باید در معرض نور روز و نور طبیعی انجام شود تا هنرجویان به درک درستی از مفاهیم و شناخت رنگ‌ها به‌تنهایی و در کنار هم برسند، و با توجه به اینکه هنرجویان در منزل زیاد راغب به انجام تمرین نیستند و برای انجام کارهای درسی تخصصی خودشان و همین‌طور درس‌های عمومی برنامه‌ریزی ندارند، ممکن بود به‌دلیل عدم مطالعه، عنوان درس را فراموش کنند. لذا بر آن شدم به‌جای تدریس دو یا سه مطلب و